

Razvojna Agencija Žepče d.o.o.
Development Agency Žepče d.o.o.

**ANALIZA ANKETE ZA PRUŽATELJE SAVJETODAVNIH USLUGA U POLJOPRIVREDI
U OPĆINI ŽEPČE**

***pripremila:
Razvojna agencija Žepče***

Žepče, srpanj/juli 2014

Uvod

Analiza pružatelja savjetodavne pomoći poljoprivrednicima na području općine Žepče rađena je u sklopu projekta „Pristup tržištu malih farmara u BiH“ kojeg provodi OXFAM Italija, a na području općine Žepče implementira Razvojna agencija Žepče.

Razvojna agencija Žepče je kao stručni suradnik na projektu provela anketiranje među pružateljima savjetodavnih usluga u poljoprivredi. Anketa je obuhvatila sve pružatelje savjetodavne pomoći iz područja poljoprivrede na općini Žepče od javnog, privatnog i civilnog sektora. Anketirani su svi akteri koji na bilo koji način vrše usluge savjetovanja ili bilo koje vrste pomoći poljoprivrednicima lokalnog područja pa je tako anketom obuhvaćena Poljoprivredna služba Općine Žepče, Razvojna agencija Žepče, Veterinarska stanica Žepče, četiri poljoprivredne zadruge i sedam poljoprivrednih udruženja. Anketirano je ukupno 14 pružatelja savjetodavne pomoći u periodu od 15.06. – 30.06.2014.god.

Popis pružatelja savjetodavnih usluga u poljoprivredni u općini Žepče na kojima je vršeno anketiranje:

1. Služba za poljoprivredu općine Žepče
2. Razvojna agencija Žepče
3. J.U. Veterinarska stanica Žepče
4. OPZ „Agrofarm“
5. ZZ „Žepački Rolend“
6. SVZ „Vitis“
7. PZ „Poljar“
8. Udruga poduzetnika poslodavaca Žepče- Agroinkubator
9. UPP „Matica AnaAri“ Željezno Polje
10. UP „Patrioti“ Željezno Polje
11. UP „Proizvođači maline – kooperanti“, Željezno Polje
12. UP „Nafaka –Že“
13. „Udruženje pčelara“, Žepče
14. „Udruženje poljoprivrednika.-EKO AGRAR“ -Begov Han

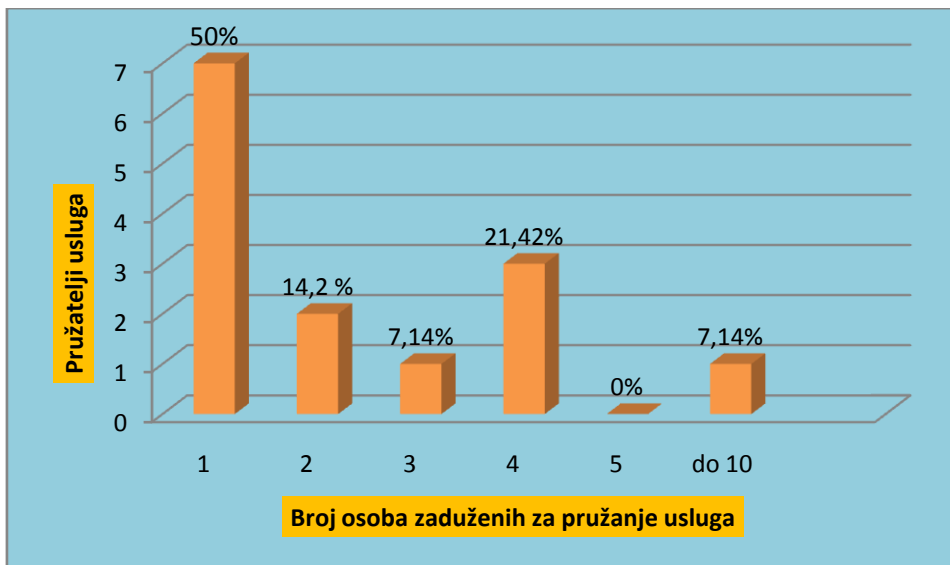
Anketa se sastoji od 8 pitanja, a anketirani su mogli na ponuđena pitanja dati jedan ili više odgovora ovisno o postavljenom pitanju.

Svrha ankete je bila da se dobiju povratne informacije od pružatelja savjetodavnih usluga u oblasti poljoprivrede, a pitanja su se odnosila na broj osoba zadužen za pružanje ovih usluga, vrste usluga, metode pružanja usluga, koji broj poljoprivrednika koristi te usluge, koji sektori su najzastupljeniji, za koje usluge ima iskazan interes od strane poljoprivrednika, što onemogućava pružanje tih usluga i koje su preporuke za unapređenje tih usluga.

Tehnika prikupljanja podataka u anketnom istraživanju je osobno anketiranje svakog pružatelja usluga kako bi se osiguralo njihovo sudjelovanje i dobili potpuni odgovori na postavljena pitanja.

I. Kapaciteti pružatelja savjetodavnih usluga

1. „Broj osoba zaduženih za pružanje savjetodavnih usluga?“

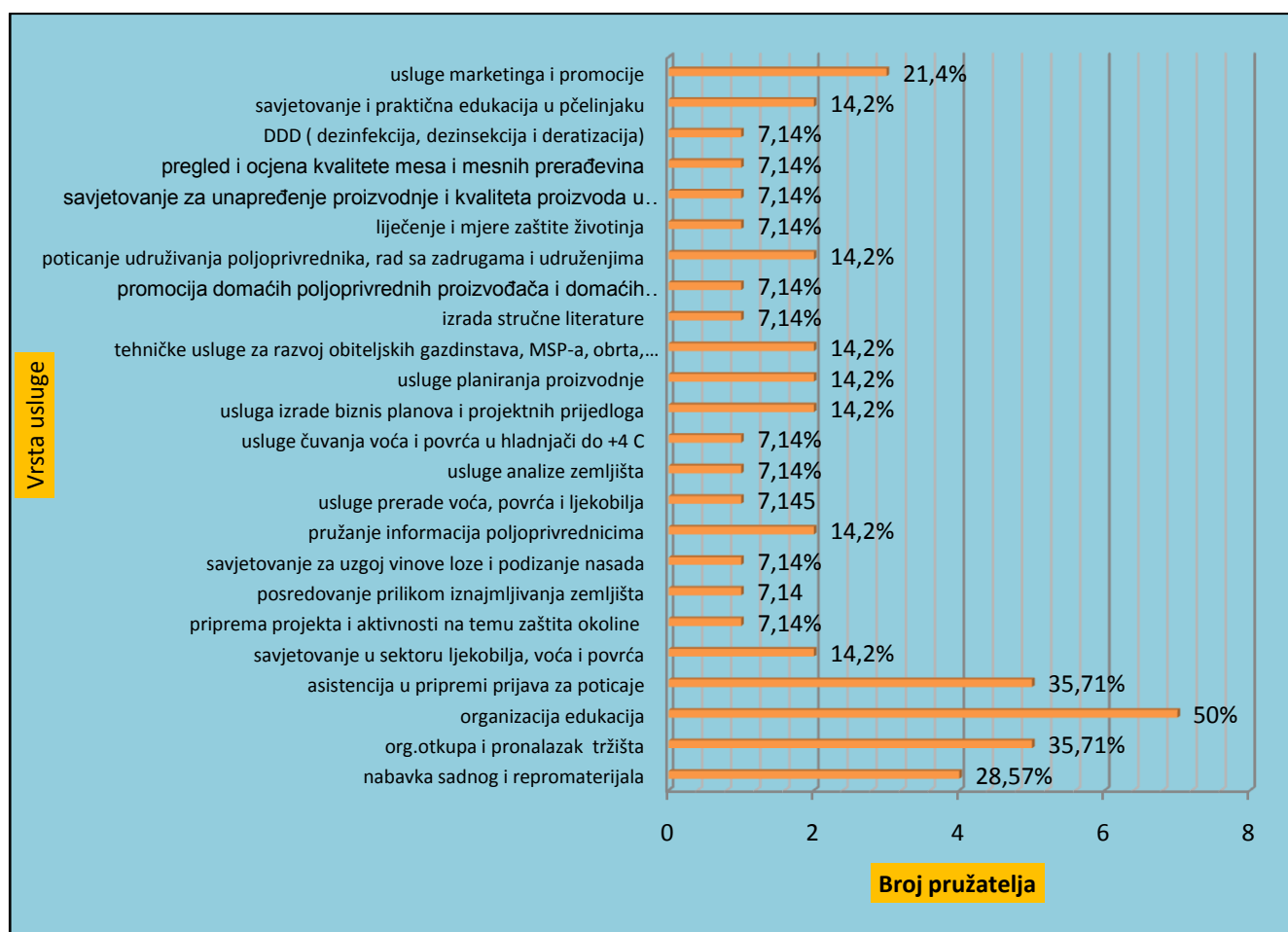

Graf 1.

Na pitanje o broju osoba zaduženih za pružanje savjetodavnih usluga u poljoprivredi odgovorilo je svih 14 anketiranih. Tako je 7 ili 50% od ukupno 14 pružatelja savjetodavne pomoći navelo da je samo 1 osoba unutar organizacije zaslužena za pružanje ovih usluga, 3 institucije (21,42%) imaju po 4 osobe, 2 institucije (14,2%) po 2 osobe, 1 institucija (7,14%) 3 osobe, dok je UP „Eko Agrar“, Begov Han, navelo da unutar udruženja imaju 10 osoba koje vrše pružanje savjetodavnih usluga svojim članovima.

II. Vrste i metode pružanja savjetodavnih usluga

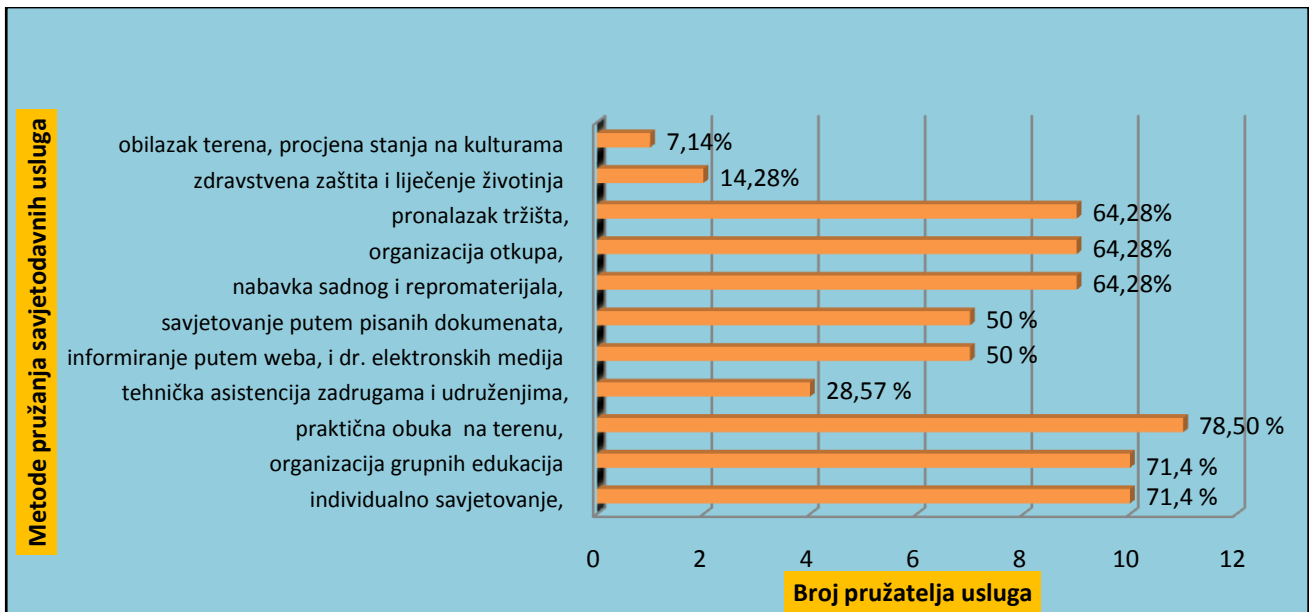
2. Pitanje: "Koje vrste savjetodavnih i tehničkih usluga u sklopu vaše institucije/službe/zadruge/udruženja pružate poljoprivrednicima vaše općine?"

Graf 2.

Na ovo pitanje odgovorili su svi od 14 anketiranih pružatelja usluga. Usluge edukacija su zastupljene u najvećem procentu, gdje 50 % anketiranih nudi ovu vrstu usluga, zatim organizacija otkupa, pronalazak tržišta te asistencija u pripremi aplikacija za poticaje koje radi 5 ili 35,71 % anketiranih, usluge nabavke sadnog i repromaterijala 4 ili 28,57% i usluge marketinga i promocije koje radi 3 ili 21,4%. Ostale navedene vrste usluga radi samo po jedan pružatelj što iznosi 7,14% po navedenoj usluzi od ukupnog broja pružatelja usluga.

3.Pitanje: Koje metode pružanja savjetodavnih usluga u poljoprivredi koristite?

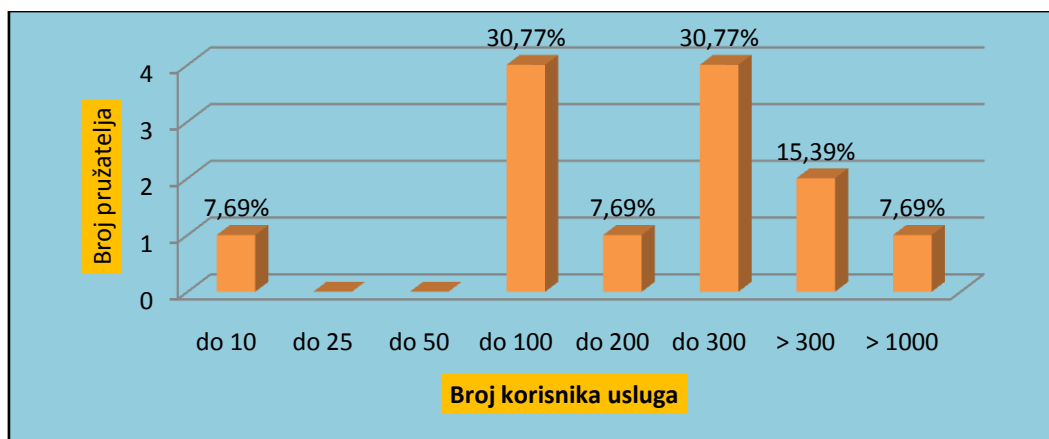

Graf 3.

U savjetodavnom radu većina koristi kombinaciju više savjetodavnih metoda. Pri tome su najzastupljenije metode praktične obuke na terenu koju koristi 11 anketiranih pružatelja ili 78,5 %, metode grupnih edukacija i individualnog savjetovanja koje koristi 10 anketiranih pružatelja ili 71,4%, pronalazak tržišta, organizacija otkupa, i nabavka sadnog i repromaterijala koristi 9 ili 64,28%, savjetovanje putem pisanih dokumenata i informiranje putem weba i dr. elektronskih medija 7 ili 50 %, tehnička asistencija zadrugama i udruženjima 4 ili 28,57%, zdravstvena zaštita i liječenje životinja 14,28% dok se najmanje koristi metoda obilaska terena i procjena stanja na kulturama tj. 1 ili 7,14%.

III. Sektori poljoprivrede i broj korisnika

4.Pitanje: „Koliki broj poljoprivrednika prosječno godišnje koristi vaše usluge?“

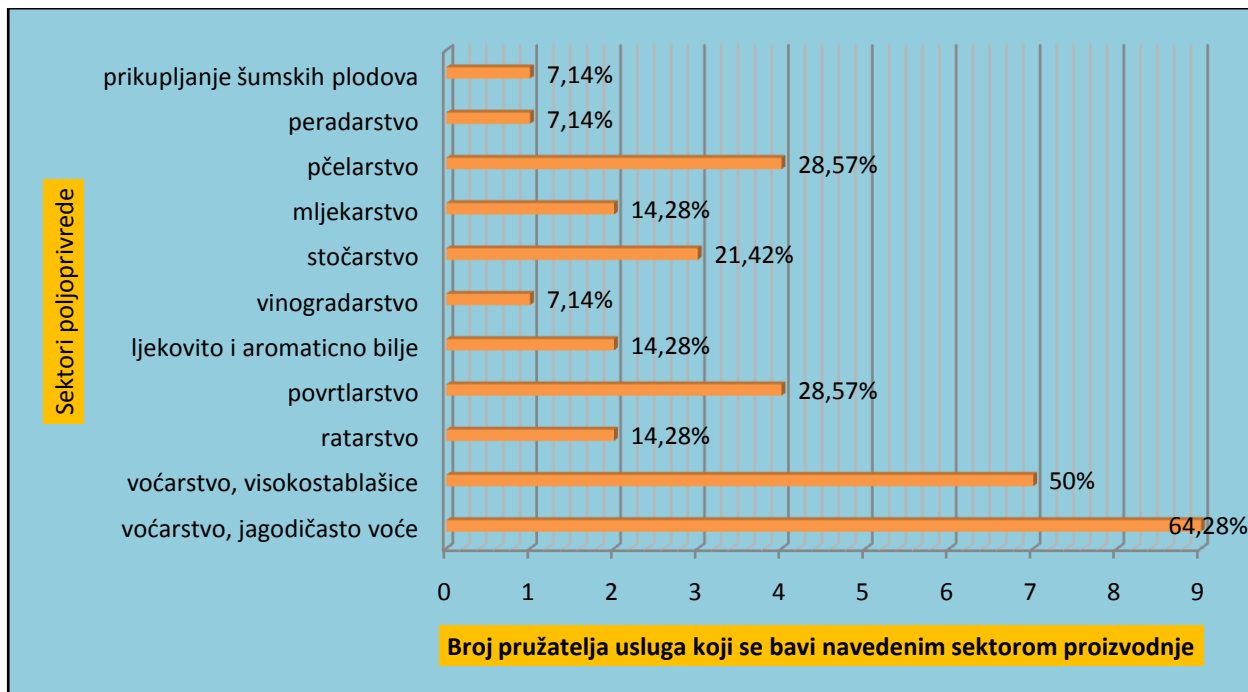

Graf 4.

Na pitanje koliki broj poljoprivrednika prosječno godišnje koristi savjetodavne usluge u poljoprivredi odgovorilo je 13 anketiranih. Prema ovim podacima 4 pružatelja ili 30,77% imaju do 100 korisnika godišnje, 4 pružatelja ili 30,77% imaju do 300 korisnika godišnje, 2 pružatelja ili 15,39% imaju više od 300

korisnika godišnje, 1 pružatelj ili 7,69% ima do 10 korisnika godišnje, 1 pružatelj ili 7,69% ima do 200 korisnika godišnje i 1 pružatelj ili 7,69% ima više od 1000 korisnika godišnje.

5.Pitanje: Koji sektori poljoprivrede su najzastupljeniji kada je u pitanju pružanje usluga poljoprivrednicima od strane vaše institucije/službe/zadruga/udruženja?

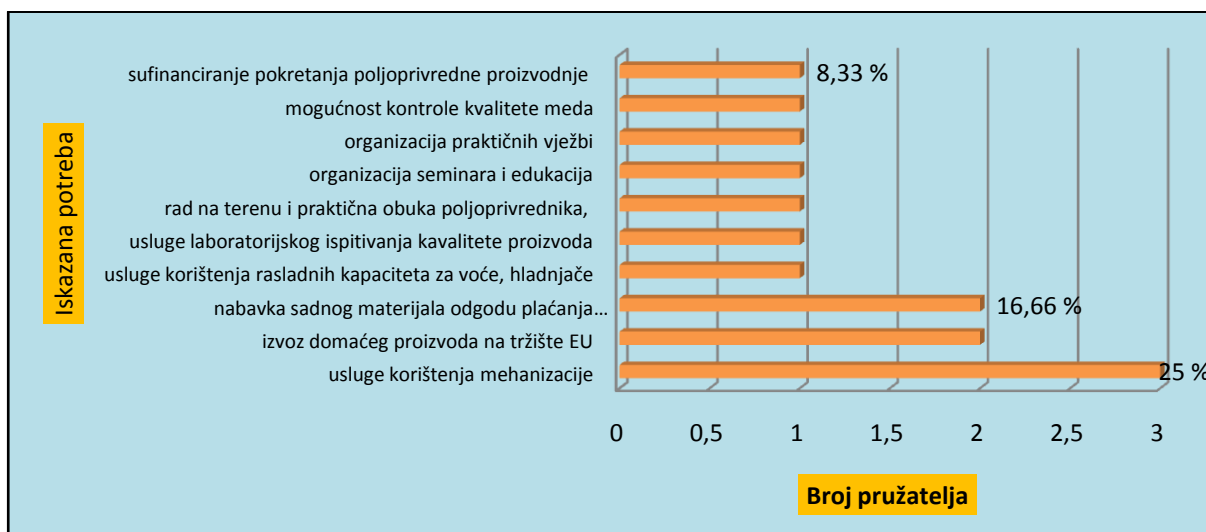

Graf 5.

Na ovo pitanje odgovorilo je svih 14 anketiranih. 8 anketiranih pružatelja usluga vrši svoje usluge u više sektora poljoprivrede, dok ih 6 radi samo u jednom sektoru. Usluge u sektoru voćarstva (jagodičasto voće) daje 9 ili 64,28% anketiranih, usluge iz sektora voćarstvo (visokostablašice) daje 7 ili 50%, usluge iz sektora pčelarstva i povrtlarstva 4 ili 28,57%, usluge iz sektora stočarstva 3 ili 21,42% anketiranih, usluge iz sektora mljekarstvo, ratarstvo i ljekovito i aromatično bilje 2 ili 14,28% anketiranih i usluge iz sektora peradarstvo, sakupljanje šumskih plodova i vinogradarstvo s 1 ili 7,14% anketiranih.

IV. Iskazana potreba za uslugama, ograničenja i preporuke za unapređenje

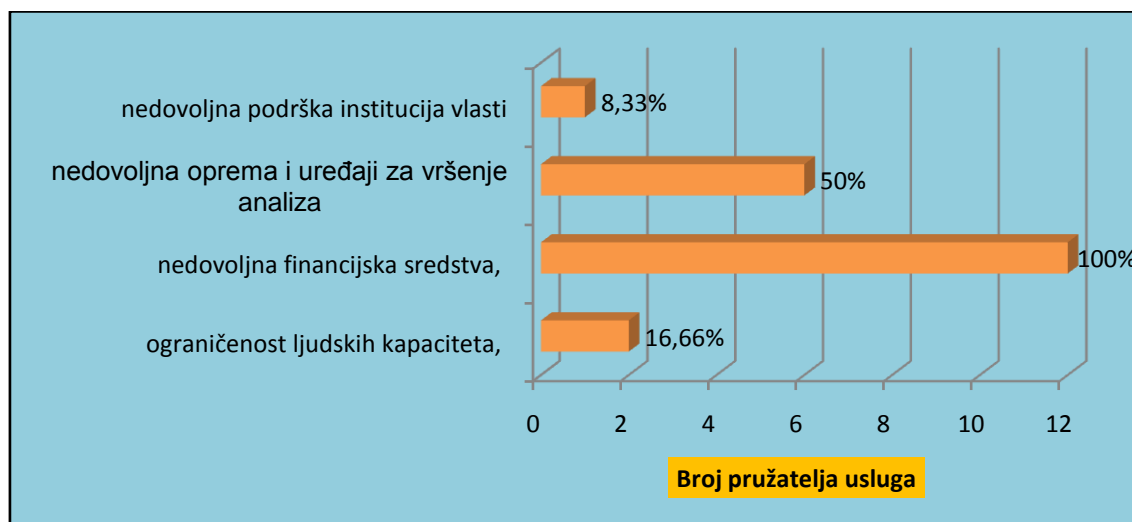
6. Pitanje: Koje su to usluge za koje smatrate da bi poljoprivrednicima bile od značaja ili za njih imate iskazanu potrebu od strane poljoprivrednika, a trenutno ih niste u mogućnosti ispuniti?

Graf 6.

Na ovo pitanje odgovorilo je 12 od ukupno 14 anketiranih pružatelja savjetodavnih usluga. Iskazanu potrebu za uslugama korištenja mehanizacije, mašinskog prstena ima 3 ili 25% anketiranih, potrebu za pomoći u plasmanu domaćih proizvoda na tržište EU i nabavka sadnog i repromaterijala uz odgodu plaćanja ima 2 ili 16,66%, potrebe za sufinanciranjem pokretanja poljoprivredne proizvodnje, mogućnosti kontrole kvalitete meda, organizacije praktičnih vježbi, organizacije edukacija, rad na terenu i praktičnih obuka poljoprivrednika, usluge laboratorijskog ispitivanja kvalitete proizvoda i usluge korištenja rashladnih kapaciteta za voće (hladnjača) ima 1 ili 8,33% anketiranih pružatelja savjetodavnih usluga.

7. Pitanje: „Što je to što vam onemogućava da ispunite sve zahtjeve poljoprivrednika?“

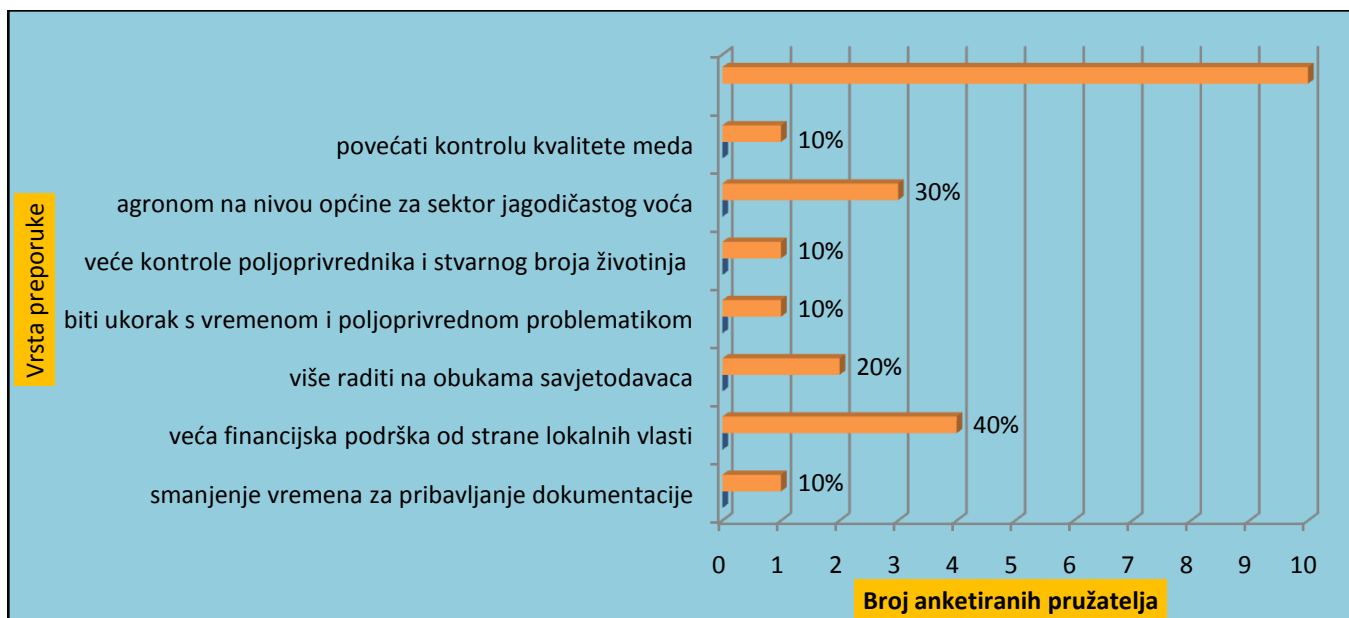

Graf 7.

Na 7. pitanje odgovorilo je 12 od ukupno 14 anketiranih pružatelja savjetodavnih usluga. Kao najveće ograničenje u ispunjavanju iskazanih potreba poljoprivrednika od strane pružatelja savjetodavnih usluga navode se nedovoljna financijska sredstva, gdje je čak 12 ili 100% njih izjavilo da im je to najveće ograničenje. Pored toga 6 ili 50% ih je navelo da im je veliko ograničenje također nedovoljna oprema i

uređaji za vršenje analiza, 2 ili 16,66 % ih je navelo da ih ograničavaju nedovoljni ljudski kapaciteti, dok 1 ili 8,33% ih smatra da imaju nedovoljnu podršku institucija vlasti.

8.Pitanje: *Koje su vaše preporuke za unapređenje pružanja savjetodavnih i tehničkih usluga poljoprivrednicima, u cilju unapređenja poljoprivredne proizvodnje i razvoja konkurentnih poljoprivrednih gospodarstava i subjekata?*

Graf 8.

Na 8.pitanje odgovorilo je 10 od ukupno 14 anketiranih pružatelja usluga. Preporuke za unapređenje savjetodavnih i tehničkih usluga poljoprivrednicima kako je pokazala anketa: Povećati kontrolu kvalitete meda 1 ili 10 % anketiranih; agronom na nivou općine za sektor jagodičastog voća 3 ili 30% anketiranih; veće kontrole poljoprivrednika i stvarnog broja životinja 1 ili 10 % anketiranih; biti u korak s vremenom i poljoprivrednom problematikom 1 ili 10 % anketiranih; više raditi na obukama savjetodavaca 2 ili 20% anketiranih; veća financijska podrška od strane lokalne vlasti 4 ili 40% anketiranih i smanjenje vremena za pribavljanje dokumentacije 1 ili 10 % anketiranih.

V. Zaključak:

- Anketa je pokazala da 50% pružatelja savjetodavnih usluga u poljoprivredi ima samo jednu osobu zaduženu za pružanje savjetodavnih usluga, 21,42% ima po četiri osobe, 14,2% po dvije osobe i 7,14% tri osobe, dok je samo jedno udruženje navelo da ima deset osoba unutar udruženja koje pružaju savjetodavne usluge svojim članovima.
- Veliki je dijapazon usluga koje pružatelji savjetodavnih usluga nude poljoprivrednicima. Najzastupljenije su usluge edukacija, a pruža ih 50 % anketiranih, zatim organizacija otkupa, pronalazak tržišta te asistencija u pripremi aplikacija za poticaje koje radi 35,71 % anketiranih, slijede usluge nabavke sadnog i repromaterijala koje radi 28,57% i usluge marketinga i promocije koje radi 21,4% anketiranih.
- Pružatelji savjetodavnih usluga u svom radu koriste kombinaciju više savjetodavnih metoda pri pružanja usluga. Anketa je pokazala da se najviše koriste metode praktične obuke na terenu, a koristi je 78,5 % pružatelja savjetodavnih usluga, metode grupnih edukacija i individualnog savjetovanja koje koristi 71,4%, pronalazak tržišta, organizacija otkupa, i nabavka sadnog i repromaterijala koje koristi 64,28%. Savjetovanje putem pisanih dokumenata i informiranje putem weba i dr. elektronskih medija koristi 50 % pružatelja savjetodavnih usluga, tehničku asistenciju zadrugama i udruženjima koristi 28,57%, zdravstvenu zaštitu i liječenje životinja 14,28% dok se najmanje koristi metoda obilaska terena i procjena stanja na kulturama, a koristi je svega 7,14% pružatelja savjetodavnih usluga.
- Anketa je pokazala da 30,77% pružatelja savjetodavnih usluga ima do 100 korisnika godišnje, 30,77% ima do 300 korisnika godišnje, 15,39% imaju više od 300 korisnika 7,69% ima do 10 korisnika godišnje, 7,69% ima do 200 korisnika godišnje i 7,69% ima više od 1000 korisnika godišnje.
- Najzastupljeniji sektori poljoprivrede u kojima se pružaju savjetodavne usluge su voćarstvo (jagodičasto voće) s 64,28%, voćarstvo (visokostablašice) s 50%, pčelarstvo i povrtlarstvo s 28,57%, te stočarstvo s 21,42%.
- 25% pružatelja savjetodavne pomoći ima iskazanu potrebu od strane poljoprivrednika za uslugama korištenja mehanizacije i mašinskog prstena, dok 16,66%, ima iskazanu potrebu za pomoći u plasmanu domaćih proizvoda na tržište EU i nabavka sadnog i repromaterijala uz mogućnost odgode plaćanja.
- Svi anketirani pružatelji savjetodavnih usluga su naveli da im je najveće ograničenje u ispunjavanju iskazanih potreba poljoprivrednika od strane pružatelja savjetodavnih usluga je nedostatak finansijskih sredstva, dok je 50% njih navelo da im je veliko ograničenje također nedovoljna oprema i uređaji za vršenje analiza, a 16,66 % ih je navelo da ih ograničavaju nedovoljni ljudski kapaciteti.
- Najveći broj pružatelja savjetodavnih usluga je dao slijedeće preporuke za njihovo poboljšanje: povećati podršku lokalne vlasti (40%), angažirati agronoma na nivou općine za sektor jagodičastog voća (30%) i više raditi na obukama savjetodavaca (20%).

Direktorica RAŽ-a
Branka
Branka Janko

